

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philippi Melanchthonis Grammatica Latina

Melanchthon, Philipp

Wittebergae, 1621

Caput II. De nomine substantivo

[urn:nbn:de:bsz:31-112308](#)

Acris: Celeber & bris: Hac Menda, Hoc Men-
dum: Hoc Sinapi, Hac Sinapis, &c.

De his infra.

CAPUT II.

DE NOMINE SUBSTAN- TIVO.

* Quid est Nomen Substantivum?

Substantivum¹ est, cui non potest addi
Germanicè, Man/ Weib/ Ding. ut, *Homo*,
Equis.

Vel, Cuius significatio per se absqve altero
addito intelligitur.

* Quid est Nomen Substantivum?

Duplex: Proprium & Appellativum.

* Quid est Nomen Proprium?

Proprium est qvod uni certæ² rei in ali-
qua specie convenit. ut, *Julius*, *Roma*, *Albis*.
□ Dialectis Individuum; vel Nomen rei numero
determinata.

* Quid est Nomen Appellativum?

Appellativum est, qvod multis indiffe-
renter est commune. ut, *Homo*, *Urbs*, *Flu-
men*.

△ Quid sunt terminations Substantivo-
rum Mobilium?

Masculina pro sua indole terminatio-
nes habent varias³. Foeminina autem, si
Latina sunt, plerumqve terminationem.
Masculini in A mutant. ut:

Tullius

DE N

Tullius

Dominus

*Seapfeſter*⁴

Serpis

Coprus

Cervus

Filius

Parafus

Et.

Excipiuntur

Faminoia in TR

Vitter

Auditor, *auſter*

Nutritor

Sic horum imitatio

II. Composita à

cum CINA, ut,

Hic Fiducies

Tubus

Tibiae

Sic & Flamen

III. Qyz peculi

nez habent. ut,

Avia,

Sicut Socrus,

Vo Virago & VV.

Galli Gallina,

Sic Antifis, E

Communia sunt,

BLB

<i>Tullius</i>	<i>Tullia.</i>
<i>Dominus</i>	<i>Domina.</i>
<i>Sequester</i> ⁴	<i>Sequstra.</i>
<i>Servus</i>	<i>Serva.</i>
<i>Coquus</i>	<i>Coqua. [Plaut: Pœn. l. 2.]</i>
<i>Cervus</i>	<i>Cervua.</i>
<i>Filius</i>	<i>Filia.</i>
<i>Parasitus</i>	<i>Parasita.⁵ [quoniam hoc Gracū.]</i>
&c.	

Excipiuntur I. Verbalia in TOR, quæ Fœminina in TRIX formant. ut,

<i>Victor</i>	<i>Vixtrix.</i>
<i>Auctor</i> ⁶ , & <i>Centrix</i> ,	<i>Auctrix.</i>
<i>Nutritor</i>	<i>Nutrix [Syncope pro- Nutritrix.]</i>

Sic horum imitatione, *Expulsor*, *Expultrix*, II. Composita à Cano in CEN, quæ faciunt CINA. ut,

Hic Fidicen   *Hac Fidicina.*

<i>Tubicen</i>	<i>Tubicina.</i>
<i>Tibicen</i>	<i>Tibicina.</i>
<i>Sic & Flamen</i>	<i>Flamina.</i>

III. Quæ peculiarem quandam rationem habent. ut,

<i>Avus</i>	<i>Avia,</i>	<i>Nepos</i>	<i>Neptis.</i>
<i>Socer</i>	<i>Socrus,</i>	<i>Puer</i>	<i>Puera,</i>
<i>Vir</i>	<i>Virago</i> & <i>Vira.</i>	<i>Rex,</i>	<i>Regina.</i>
<i>Gallus</i>	<i>Gallina,</i>	<i>Leno</i>	<i>Lena.</i>

Sic, *Antistes*, *Hospes*, *Sospes*, etiamsi Communia sunt, tamen & Fœminina de s:

s: Hac Menda, Hoc M.
s Simplici, &c.
s infra.

IT II.

E SUBSTAN-

cui non potest addi-
tib/Ding ut, Hanc,

per se absque altero

Substantium?

Appellativum.

reptum?

certæ² rei in ali-

lius, Roma, Albi,

Nomen rei numero

pellativum?

et multis indiffe-

Homo, Urbs, Flu-

nes Substantio-

m?

adole terminatio-

feminina autem, si

terminationem

ut;

Tullus

de se derivant, *Antistita*, *Hospita*, *Sospita*,
[Qvod postremum tamen Junonis cognomentum
est. Sicut & *Soppes*, alicubi Jovis.]

Qvæ verò manifestè Græca sunt, aut aliàs Peregina; à Græcis tamen Latinis tradita; Græcorum etiam formam retinent.
v.g. I. Masculina in O vel ON, Græcis
in ov, Fœminina formant in ÆNA. ut,

Draco   *Dracena.*

Leo   *Leana* & *Lea.*

Laco vel *Lacon* *Lacena.*

Præter *Python*   *Pythonissa.*

II. In *thc* Græcis finita, Latinè autem
in TES vel TA desinentia, Fœminina vel
in TIS formant, vel in TRIA.

In TIS quidem, præcipue Gentilia. ut:

Spartiata   *Spartiatis.*

Crotoniata   *Crotoniatis.*

Sybarita   *Sybaritis.*

Huc referuntur & in θης desinentia,
ut, *Scythæ* vel *Scythes*, *Scythis.*

Qvod & qvædam in US desinentia imitantur. ut, *Achæus*   *Achæis.*

Chananæus,   *Chananæis.*

In TRIA verò, si Artium, Habituum,
vel Officiorum administrationem significant. ut,

Poëta   *Poëtria.*

Psaltes   *Psaltria.*

Citharista   *Citharistria.*

Prophetæ

DE NO

Propreta

Qydam vimen

munt. ut, Propheta

III Gentilia

utoritate sunt pec

laudicanda. ut,

Gres

Torax

Tros

Phœnix

Eliops

Liber vel Lido

Phyx

Phœnix

Cap

DE NO

je

Adjective

pred. Mon. Roth /

IV. Causa significativa

auspecl.

Δ. Externatio

time

Omne Adjective

tunc, definet in

quæ in IS, ut, Hic,

Arguit, Passer

hops Nymphaea Cap

ut & illæ Adjectiva

time

Omne Adjective

tunc, definet in

quæ in IS, ut, Hic,

Arguit, Passer

hops Nymphaea Cap

ut & illæ Adjectiva

time

Omne Adjective

tunc, definet in

quæ in IS, ut, Hic,

Arguit, Passer

hops Nymphaea Cap

ut & illæ Adjectiva

time

NOMINE.

DE NOMINE.

17

Propheta   Prophetria.

Qvædam tamen etiam IS & ISSA ad-
mittunt. ut, *Propheta, Prophetis, & Prophetissa.*

III. Gentilia aliarum terminationum, ex
autoritate sunt petenda, & ex similibus simi-
lia iudicanda. ut:

Cres	Cressa.
Thrax	<i>Tbraſſa, Threſſa, Threißa.</i>
Tros	<i>Trōas, Trōias.</i>
Pbœnix	<i>Pbœnissa.</i>
Æthiops	<i>Æthiopissa.</i>
Libys vel Libs ⁷	<i>Libyssa, Lilyftis.</i>
Phryx	<i>Phrygia.</i>

CAPUT III.

DE NOMINE AD- JECTIVO.

* Quid est Nomini Adjectivum?

Adjectivum¹ est, cui Germanicè addi-
potest, *Man/Weib / Ding.* ut, *Albus, Niger,*
¹ Vel, Cuius significatio absqve altero aliquo intelligi
non potest.

△ Quid terminationum sunt Adjectiva-
tione Motiois?

Omne Adjectivum, vel est unius termi-
nationis, desinens in Positivo Tertiæ, aliter
qvam in IS, ut, *Hic, Hec, Hoc Felix, Sapiens,*
*Arpinas², Pauper³, Qvatuor, Qvinque, & re-^{2.3.}
liqva Numeralia Cardinalia usqve ad Centum,*
ut & Mille Adjectivum, &c.⁴

B

Vel

4.